

Xalq so'zi

O'zbekiston —
kelajagi
buyuk
davlat

2026-YIL – MAHALLANI RIVOJLANTIRISH VA JAMIYATNI YUKSALTIRISH YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ E-mail: Info@xs.uz

2026-yil 10-sentyabr, № 188 (9359)

Payshanba

Saytimgiza o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skaner qiling.

AHOLI BANDLIGI VA DAROMADINI OSHIRISH BO'YICHA YANGI IMKONIYATLAR YARATIB BERILADI

Prezident Shavkat Mirziyoyev 9-sentyabr kuni hududlarda aholi bandligi va daromadini oshirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar yuzasidan kengaytirilgan yig'ilish o'tkazdi.

Ma'lumki, 3-sentyabr kuni davlatimiz rahbari raisligida kambag'allikni qisqartirish va aholi daromadlarini oshirish bo'yicha ishlarni yangi bosqichga olib chiqish masalalari yuzasidan videoselektor yig'ilishi o'tkazilgan edi. Unda hududlarda ishni tashkil etish tartibi tubdan o'zgartirilib, asosiy vakolat va resurslarni tuman darajasiga tushirish belgilangandi.

Yangi tizimga muvofiq, har bir viloyat va tumanda hokim boshchiligidagi shtablar tashkil etilib, bandlik idoralari va iqtisodiy kompleks tashkilotlari odamlarni ish bilan ta'minlash va daromadini oshirish masalalarini joyning o'zida hal qilishi lozim.

Bugungi yig'ilishda ana shu vazifalar ijrosi, shtablar faoliyati va joylarda mavjud imkoniyatlardan foydalanish holati tanqidiy ko'rib chiqildi.

Qayd etilganidek, barcha hududlarda shtablar ish boshladi. Ularning faoliyatini samarali tashkil etish uchun iqtisodiy kompleksdan har bir viloyatga 2 nafardan, jami 28 nafar mas'ul rahbar birkitildi. Islohotlar shtabi, vazirliklar, banklar va mahalliy hokimliklar yangi tizim asosida ishni boshlagan.

Shu bilan birga, ayrim rahbarlar hali ham ishni kabinetdan turib tashkil etayotgani, mahallaga tushib, har bir oila va har bir korxonadagi haqiqiy holatni o'rganmayotgani ko'rsatib o'tildi. Davlatimiz rahbari bunday yondashuv bilan natijaga erishib bo'lmisligini ta'kidladi.

Hokimlar kambag'allik masalasiga faqat ijtimoiy reestr nuqtayi nazaridan qaramasligi zarurligi qayd etildi. Ijtimoiy reestr aholini qo'llab-quvvatlash vositasi, kambag'allikni qisqartirish esa oilani barqaror daromad manbaiga bog'lash, ish o'rni, infratuzilma hamda sharoit yaratish bilan bog'liq kompleks vazifadir.

Yig'ilishda har bir tumanda tayyor imkoniyatlarni ishga solish orqali bandlikni oshirish mumkinligi aniq misollar asosida ko'rsatib o'tildi.

Jumladan, Qo'shko'pir tumanida 43 million yevroga qurilgan, 1 ming 300 ta ish o'rni mo'ljallangan to'qimachilik korxonasi

yil boshidan buyon ishlamay turgani tanqid qilindi. Korxona faoliyati tiklansa, bank tomonidan krizis-menejer jalb etilib, u to'liq quvvatga chiqarilishi mumkin.

Shu kabi 124 ta korxonaning 6 trillion so'mlik aktivlariga qo'yilgan cheklovlarni qayta ko'rib chiqish va ularni bank boshqaruviga berish orqali 10 ming ish o'rini tiklash imkoniyati borligi qayd etildi.

Oqoltin tumanidagi "Oqoltin mega tekstil" korxonasi misolida ham banklar balansiga o'tgan tayyor obyektlarni qismlarga bo'lib sotish o'rni ularni qayta ishga tushirish orqali yuzlab odamlarni band qilish mumkinligi ko'rsatildi.

Umuman, davlat banklari balansida 10 trillion so'mlik 2,5 mingga yaqin mol-mulklar mavjud. Ularni samarali ishga solish orqali 40 mingtagacha ish o'rni tiklanishi mumkin.

Mutasaddilarga bir hafta muddatda qarzdorlik hisobiga banklar balansiga o'tgan korxonalarni to'liq xatlovdan o'tkazish, yil yakuniga qadar ularni yaxlit ishlab chiqarish sifatida sotish yoki menejer tayinlab, faoliyatini tiklash choralarini ko'rish topshirildi.

Qishloq joylarda ehtiyojmand oila a'zosini ishga olgan korxonalar uchun 1-oktyabrdan ushbu xodim bo'yicha ijtimoiy soliq stavkasi 2 foiz bo'lishi belgilandi.

Yig'ilishda xususiy sektor imkoniyatlaridan samarali foydalanishga ham e'tibor qaratildi. Oqoltin tumanida tadbirkor tomonidan 880 o'rinli xususiy maktab tashkil etilib, ehtiyojmand oilalarning 110 nafar farzandi bepul o'qitilayotgani ijobiy misol sifatida keltirildi.

Ushbu tashabbusning muhim sharti shundaki, bepul ta'lim olayotgan bolaning ota-onasi ishga joylashishi, farzandining muntazam darsga qatnashini ta'minlashi kerak. Natijada ota-onasi ishli bo'ladi, farzand esa sifatli ta'lim oladi.

Hazorasp tumanidagi tikuvchilik korxonasida 400 ta bo'sh ish o'rni borligi, biroq bola parvarishi bilan bog'liq sharoit yetarli emasligi sababli ko'plab ayollar ishga chiqa olmayotgani qayd etildi. Korxona rahbari bog'cha tashkil etish uchun yer ajratilsa, ayollar uchun ovqatlanish va transport sharoiti

yaratishga tayyorligini bildirgan.

Shu munosabat bilan tadbirkorlar bog'cha, maktab va texnikum tashkil etish bo'yicha tayyor loyihalar taklifi bilan chiqib, ehtiyojmand oila farzandlarini bepul o'qitmoqchi bo'lsa, davlat yer uchastkalarini 1 million so'm boshlang'ich narx bilan auksionga chiqarishga tayyor ekani ta'kidlandi.

Aholi bandligini oshirishda servis sohasining imkoniyatlari ham muhokama qilindi. Ko'p qavatli uylarning birinchi qavatida sartaroshxona, go'zallik saloni, kichik do'kon, atelye, poyabzal va maishiy texnika ustaxonasi kabi odamlarga qulay xizmat turlarini tashkil etish mumkin. Biroq amalda xonadonni noturarjoyga o'tkazish uchun ortiqcha tartiblar va ruxsatlar talab etiladi.

Shu bois ko'p kvartirali uylarning birinchi qavatidagi xonadonlarni noturarjoy toifasiga o'tkazmasdan, savdo va servis faoliyatiga moslashtirishga ruxsat berish taklif etildi. Bunda xabardor qilishning o'zi yetarli bo'ladi.

Mutasaddilarga bir oy muddatda bunday xonadonlarda tashkil etilishi mumkin bo'lgan xizmat turlari ro'yxati va xavfsizlik talablarini ishlab chiqish topshirildi.

Yig'ilishda tuman va mahalla darajasida ishni tashkil etish bo'yicha qo'shimcha vazifalar ham belgilab berildi. Avvalo, har bir hududda to'liq ishlatilmayotgan yoki bo'sh turgan bino-inshootlar, shuningdek, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni kengaytirish mumkin bo'lgan yer maydonlarini aniqlab, ularni yangi loyihalarga bog'lash zarurligi ta'kidlandi.

Tuman va mahallalarning gavjum ko'chalarida master-rejalar asosida tadbirkorlik loyihalarini joylashtirish, tarixiy shaharlar va turizm mahallalarida ko'chalarni "eski shahar" uslubida ta'mirlab, mehmon uylari, savdo va servis shoxobchalarini ko'paytirish vazifasi qo'yildi.

Qishloq xo'jaligi yo'nalishida eski bog'lar va qarovsiz yerlarni yangilash, har bir gektardan olinadigan daromadni oshirish muhimligi qayd etildi. Bu orqali yerdan samarali foydalanish, hosildorlikni ko'paytirish va qishloq aholisi uchun qo'shimcha manba yaratish mumkin.

Ko'p qavatli uylar atrofidagi bo'sh joylarni

aniqlab, o'zboshimchalik bilan egallangan hududlarni tartibga keltirish, umumiy foydalanishdagi bolalar maydonchalari, sport va fitnes hududlari, yashil maydonlar tashkil etish hamda ko'chalarni yoritish bo'yicha topshiriqlar berildi.

Aholini sog'lom turmush tarziga jalb etish, mahalla va ko'chalarda ommaviy yurish, jismoniy mashqlar, ertalabki va kechki badantariya mashg'ulotlarini yo'lga qo'yish muhimligi qayd etildi.

Maktab, texnikum, oliygoh va boshqa tashkilot binolarining bo'sh xonalarida, asosiy xonalarning darsdan tashqari vaqtlarida yoshlar, ayollar va ishsiz fuqarolarni kasb-hunar hamda chet tillarga o'qitish muhitini yaratish vazifasi belgilandi.

Har bir mahallada jamoatchilik ishlariga befarq bo'lmagan faol fuqarolar va oqsoqollar borligi, ularni mahalla atrofida jipslashtirish orqali odamlarni ezgu tashabbuslarga jalb etish, boqimandalik va befarqlikka barham berish mumkinligi ta'kidlandi.

Yaqinda imzolangan Prezident farmoni asosida mahalla tizimi bilan ishlash bo'yicha Bosh vazir o'rinbosari lavozimi joriy etildi. Unga tayinlangan mas'ul rahbar oldiga hokimlar, tuman idoralari, "mahalla yetiligi" va banklar faoliyatini yagona tizimda muvofiqlashtirish, ular yuritayotgan elektron platformalarni birlashtirish vazifasi qo'yildi.

Bundan buyon mahallaga tegishli masalalar bo'yicha "yettilik"ni muvofiqlashtiruvchi rahbarlar tomonidan alohida-alohida yig'ilishlar o'tkazilishiga yo'l qo'yilmaydi. Barcha masalalar haftada bir marta Bosh vazir o'rinbosari boshchiligidagi hamma rahbarlar ishtirokida muhokama qilinadi.

Mamlakatimiz yetakchisi mahallada ishni to'g'ri tashkil etish, davlat siyosatini eng quyi bo'g'ingacha yetkazish va har bir oilani barqaror daromad manbaiga bog'lash barcha darajadagi rahbarlar uchun eng muhim vazifa ekanini ta'kidladi.

Yig'ilishda joylardagi islohotlar shtabi, hududlar rahbarlari, tuman va shahar hokimlari hamda mutasaddilarning hisobotlari eshitildi.

O'ZA.

Aks sado

UZOQNI KO'ZLAB YURITILGAN SIYOSATNING MANTIQIY DAVOMI

O'zbekiston va Serbiya munosabatlarida tarixiy va mazmunan yangi bosqich boshlandi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Serbiya Respublikasiga rasmiy tashrifi doirasida erishilgan kelishuvlar ikki davlat o'rtasidagi hamkorlikni sifat jihatdan yangi darajaga olib chiqqani bilan ahamiyatlidir.

Eng muhimi, ikki mamlakat o'rtasida strategik sheriklik munosabatlari o'rnatilgani davlatlararo o'zaro ishonch va hurmatning yuksak darajaga ko'tarilganini anglatadi. Bu, shubhasiz, Prezidentimiz tomonidan olib borilayotgan ochiq, pragmatik va tinchlikparvar tashqi siyosatning muhim natijalaridan biri sanaladi.

Bugun O'zbekistonning xalqaro maydondagi nufuzi tobora ortib boryapti. Sababi Prezidentimiz tashqi siyosatda o'zaro manfaatdorlik, tenglik, ishonch va amaliy hamkorlik tamoyillariga tayanib mamlakatimizning do'st va hamkor davlatlar bilan munosabatlarini izchil ravishda kengaytirmoqda. Serbiya bilan strategik sheriklik o'rnatilishi ham ana shu uzoqni ko'zlangan siyosatning mantiqiy davomidir.

Tashrif doirasida imzolangan hujjatlarning ko'lamiga e'tibor qaratadigan bo'lsak, hamkorlik deyarli barcha muhim sohalarni

qamrab olgan. Savdo-iqtisodiy aloqalar, investitsiyalar, sanoat kooperatsiyasi, farmatsevtika, qishloq va suv xo'jaligi, transport hamda temir yo'l infratuzilmasi, raqamlashtirish, sun'iy intellekt, "yashil" texnologiyalar, turizm, madaniyat va mehnat mobilligi kabi yo'nalishlarda aniq kelishuvlarga erishildi. Bu esa ikki davlat munosabatlari endi faqat siyosiy muloqot bilan cheklanib qolmasdan, aniq iqtisodiy va amaliy loyihalar bilan boyib borayotganidan dalolat beradi.

Ayniqsa, 2026 – 2028-yillarga mo'ljallangan qo'shma harakatlar rejasining qabul qilinishi, O'zbekistonning Serbiya biznesi uchun qulay investitsiya muhitini yaratishga tayyor ekanini bildirgani ham yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

O'zbekiston – Serbiya:

O'ZARO MUNOSABATLAR IZCHIL RIVOJLANMOQDA

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Serbiya Respublikasi Prezidenti Aleksandr Vuchichning taklifiga binoan 7-8-sentyabr kunlari ushbu mamlakatga amalga oshirgan rasmiy tashrifi ikki davlat o'rtasidagi do'stlik va hamkorlik munosabatlarini yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi. Tashrif yakunlari bo'yicha erishilgan kelishuvlar strategik sheriklikni mustahkamlash, savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, transport-logistika, mehnat mobilligi, parlamentlararo va gumanitar hamkorlikni rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Xalqaro ishlar, mudofaa va xavfsizlik masalalari qo'mitasi a'zolarining fikr-mulohazalari shu haqda.

2- sahifaga qarang.

Yig'ilish

OLIIY MAJLIS SENATINING O'N TO'QQIZINCHI YALPI MAJLISINI CHAQIRISH TO'G'RSIDA QAROR QABUL QILINDI

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining navbatdagi majlisida Senatning o'n to'qqizinchi yalpi majlisini chaqirish to'g'risidagi masala ko'rib chiqildi.

Kengash qaroriga muvofiq Oliy Majlis Senatining o'n to'qqizinchi yalpi majlisi 2026-yil 10-sentyabr kuni bo'lib o'tadi.

Majlisda yalpi majlis kun tartibiga kiritiladigan masalalar muhokama qilindi. Xususan, Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosini joriy etish to'g'risidagi qonunga o'zgartirishlar kiritish, iste'molchi huquqlarini himoya qilish, Milliy gvardiya faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan qonunlar ko'rib chiqildi.

Shuningdek, Xalqaro fuqaro aviatsiyasi to'g'risidagi konvensiyaga kiritilgan o'zgartirishlar bilan bog'liq bayonnomalarni ratifikatsiya qilishga oid qonun muhokama etiladi.

Bundan tashqari, Navoiy viloyatining Zarafshon shahri va Tomdi tumani,

Oliy Majlis Senati Axborot xizmati.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining o'n to'qqizinchi yalpi majlisi ochilishi to'g'risida

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining o'n to'qqizinchi yalpi majlisi 2026-yil 10-sentyabr kuni soat 10:00 da Toshkent shahrida Oliy Majlis Senatining majlislar zalida o'z ishini boshlaydi.

Yalpi majlis Senatning "YouTube" tarmog'idagi sahifasi orqali to'g'ridan-to'g'ri yoritib boriladi.

Qaror va ijro

“Tashabbusli byudjet”:

DEPUTATLAR TANLOVI ASOSIDA MUHIM LOYIHALAR QO'LLAB-QUVVATLANMOQDA

Ma'lumki, davlatimiz rahbarining 2025-yil 29-avgustdagi qarorida 2026-yil 1-yanvardan boshlab Qonunchilik palatasi deputatlari o'z saylov okruglarida "Tashabbusli byudjet" jarayonida g'olib bo'lmagan loyihalar orasidan aholi manfaatlarini inobatga olgan holda har mavsumda bittadan, bir yilda jami ikkita loyihani tanlashi va ularni deputat tanlovi asosida g'olib deb e'lon qilishi mumkinligi belgilangan edi.

Prezidentimizning ushbu tashabbusi ovoz berish jarayonida yetarlicha ovoz to'play

olmagan, ammo aholi uchun muhim ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan loyihalarni ham ro'yobga

TA'LIMGA YANGICHA MAZMUN VA SIFAT KIRIB KELDI

O'TGAN 10 YILDA

aholimiz **8 million**ga ko'paygan sharoitda bog'cha qamrovi **78 foiz**ga yetkazildi;

maktablarda **1,5 million** qo'shimcha o'quvchi o'rni yaratildi;

Prezident, ijod va ixtisoslashtirilgan maktablar tashkil etilgani farzandlarimizga yetakchi xorijiy ta'lim maskanlaridan kam bo'lmagan darajada chuqur bilim egallash uchun keng imkoniyatlar eshigini ochdi.

Shu bilan birga, oliygohlarda o'qish uchun qulay sharoitlar yaratilgani bois hozirgi kunda talabalar soni **1 million 600 ming** nafarga yetdi.

KELGUSIDA – bolalarning 6 yoshli tayyorlov guruhlariga qamrovi qisqa muddatda **100 foiz**ga olib chiqiladi.

Barcha maktablar xalqaro baholash dasturlari bilan to'liq qamrab olinadi.

Texnikumlarda xalqaro ta'lim standartlari joriy etiladi. Ularda yoshlarni yuqori daromadli kasblarga o'qitish yo'lga qo'yilib, qamrov **1 million**ga yetkaziladi.

Fakt va raqamlar

UZOQNI KOʻZLAB YURITILGAN SIYOSATNING MANTIQIY DAVOMI

Dunyoda geosiyosiy jarayonlar murakkablashib, xalqaro munosabatlarda yangi chaqirqlar paydo boʻlayotgan bir paytda Oʻzbekistonning ochiq va muvozanatli tashqi siyosat yuritishi alohida ahamiyatga ega. Prezidentimiz har bir davlat bilan munosabatda, avvalo, milliy manfaatlarimiz, xalqlar oʻrtasidagi doʻstona hamkorlikni ustuvor qoʻymoqda.

Serbiya bilan munosabatlarning strategik sheriklik darajasiga koʻtarilishi ham Oʻzbekistonning nafaqat Yevropa davlatlari, balki keng xalqaro hamjamiyat bilan teng huquqli va manfaatli

aloqalarni rivojlantirishga intilayotganining namunasidir.

Ushbu tashrif kelishuvlar Oʻzbekiston – Serbiya munosabatlarida yangi sahifa ochib berdi. Endi asosiy vazifa – erishilgan kelishuvlarni izchil amalga oshirish, yangi qoʻshma investitsiyaviy va iqtisodiy loyihalarni hayotga tatbiq etish, xalqlarimiz oʻrtasidagi doʻstlik rishtalarini yanada mustahkamlash.

Bahrom ABDULLAYEV,
Oliy Majlis Senati aʼzosi.

Oʻzbekiston – Serbiya:

OʻZARO MUNOSABATLAR IZCHIL RIVOJLANMOQDA

“Oʻrta yoʻlak” – Yevropa bozorlariga chiqish imkoniyati

Xushvaqt HAYITOV,
qoʻmita aʼzosi:

– Taʼkidlash joizki, Oʻzbekiston va Serbiya oʻrtasidagi munosabatlarda tomonlarning oʻzaro hurmat, milliy manfaatlarini inobatga olish va xalqaro tashkilotlar doirasida hamkorlik qilishga intilishi yaqqol namoyon boʻlmoqda. Xususan, 2025-yil sentyabr oyida SHHT doirasida Pekinda oʻtkazilgan tadbirda Oʻzbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuchich oʻrtasida samarali muloqot boʻlib oʻtgan edi.

Shu bilan birga, Serbiya Prezidentining oʻtgan yil 28 – 30-oktyabr kunlari yurtimizga amalga oshirgan rasmiy tashrifi mamlakatlarimiz oʻrtasida siyosiy, iqtisodiy va gumanitar hamkorlikni kengaytirish uchun imkoniyatlarni yaratdi.

Joriy tashrif esa oʻzaro munosabatlarni Strategik sheriklik darajasiga koʻtardi. Yaʼni muzokaralar yakunida davlat rahbarlari tomonidan Strategik sheriklik munosabatlarini oʻrnatish toʻgʻrisida qoʻshma deklaratsiya imzolandi. Natijada davlatlarimiz oʻrtasida uzoq muddatli, tizimli va koʻp sohali hamkorlikni rivojlantirish uchun yuqori darajadagi siyosiy kelishuv va ishonch rishtalariga asos yaratildi.

Bundan tashqari, ikki tomonlama yigirmadan ortiq hujjatlar, xususan, Mehnat mobilligi va migratsiyasi toʻgʻrisida, Avtomobil transportida yoʻlovchi va yuklarni xalqaro tashish toʻgʻrisida, Huddudlararo hamkorlik toʻgʻrisida, Qishloq va suv xoʻjaligi hamda qishloq joylarni barqaror rivojlantirish sohalaridagi hamkorlik toʻgʻrisida, Bojxona ishlarida hamkorlik va oʻzaro yordam toʻgʻrisida, Erkin savdo toʻgʻrisidagi bitim boʻyicha muzokaralarni boshlash uchun ishchi guruh tuzish toʻgʻrisida, Qayta tiklanuvchi energetika va “yashil” texnologiyalar sohasidagi hamkorlik toʻgʻrisida, “Oʻrta yoʻlak”ni qoʻllab-quvvatlash borasidagi hamkorlik toʻgʻrisidagi hujjatlar shular jumlasidan. Yuqorida qayd etilgan sohalarida imzolangan hujjatlar davlatlarimiz oʻrtasida sheriklikni yanada kengaytirish borasidagi aniq maqsadni koʻrsatadi.

Taʼkidlash joizki, davlatlararo hamkorlikda savdo-iqtisodiy, transport yoʻlaklarini rivojlantirish alohida ahamiyatga ega. Chunki Serbiya Bolqon yarimorolidagi davlat sifatida qadimdan Yevropa mintaqasini Yaqin Sharq va Yevroosyo bilan bogʻlab turuvchi, mintaqaviy transport koridorlari kesilishidagi geostrategik va geoiqtisodiy muhim hudud hisoblanadi. Shu bois Transkaspiy koridori orqali “Markaziy Osiyo – Bolqon” transport yoʻlaklarini rivojlantirish tomonlar uchun imkoniyatlarni kengaytiradi.

Ayniqsa, soʻnggi yillarda mamlakatimiz uchun “Oʻrta yoʻlak”ning iqtisodiy ahamiyati ortib bormoqda. Ushbu yoʻlak milliy mahsulotlarimizni dunyo bozorlari, jumladan, Yevropaga yetkazish uchun ancha samarali hisoblanadi. Buning uchun hamkorlikda temir yoʻl va avtomobil yoʻllarini rivojlantirish, Kaspiy va Qora dengiz, Dunay portlari bilan bogʻliq logistika zanjirini yaratish, bojxona jarayonlarini soddalashtirish, multimodal tashuvlar uchun yagona taʼrif mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarb ahamiyatga ega.

Muhim kelishuvlarga erishildi

Jahongir MAMAJONOV,
qoʻmita aʼzosi:

– Serbiya Yevropa Ittifoqining asosiy hamkorlaridan biri boʻlib, ularning tovar aylanmasi yildan-yilga ortib bormoqda. Mamlakatimizning ushbu davlat bilan savdoni rivojlantirish

orqali tadbirkorlar uchun Yevropa bozorlariga kirish imkoniyati yanada kengayadi.

Tashrif doirasida sanoat kooperatsiyasi, investitsiyaviy hamkorlik va savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish boʻyicha muhim kelishuvlarga erishildi.

Bugungi kunda Serbiyada mashinasozlik, metallurgiya, kimyo va IT sohalarida rivojlangan hamda turizm, agrosanoat va farmatsevtika tarmoqlarida yuqori natijalarga erishilmoqda. Misol uchun, 2025-yilda mamlakatning AKT xizmatlari eksporti 10 foizdan ziyod oʻsib, 4,5 mlrd. yevrodan oshgan. Shu bois mamlakatimiz tadbirkorlik subyektlari uchun ushbu yoʻnalishda yaqindan hamkorlikni oʻlga qoʻyish foydalidir.

Erishilgan kelishuvlar kelajakda ikki davlat oʻrtasida tovar ayirboshlash hajmini koʻpaytiradi. Tashqi savdo geografiasini kengaytiradi. Yangi bozorlarga chiqish va import-eksport tizimini diversifikatsiya qilish uchun sharoit yaratadi.

Aytish joizki, davlatlarimiz oʻrtasida parlamentlararo hamkorlik ham izchil rivojlanib bormoqda. Oʻzbekiston Oliy Majlisi palatalarida Serbiya Xalq yigʻilishi bilan hamkorlik boʻyicha parlamentlararo guruhi faoliyat koʻrsatmoqda. Siyosiy muzokaralar jarayonida ham parlamentlararo aloqalarni yanada faollashtirish, kelajakda parlamentlararo forum tashkil etilishi muhimligi aytiladi.

Mehnat mobilligi va migratsiyasi toʻgʻrisida tuzilgan bitim mehnat munosabatlarni rasmiy tartibga soladi, mehnat muhojirlari huquqiy himoyasini kuchaytiradi hamda malakali kadrlar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Ayniqsa, Yevropa Ittifoqiga yaqin boʻlgan Serbiya davlati bilan hamkorlik mamlakatimizning eksport salohiyatini oshiradi. Sanoat va texnologiyada modernizatsiya surʼatini tezlashtiradi hamda investitsiyalar jalb qilishni kengaytiradi.

Albatta, parlamentlararo hamkorlikni yanada chuqurlashtirish qonun ijodkorligi boʻyicha tajriba almashish, parlament nazorati va qonunchilik faoliyatini raqamlashtirishga qaratilgan ilgʻor tajribalarni oʻrganishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Iqtisodiy aloqalar – yangi bozorlar va ish oʻrinlari

Jumanazar OTAJONOV,
qoʻmita aʼzosi:

– Tashrifning eng muhim siyosiy natijasi Oʻzbekiston va Serbiya oʻrtasida strategik sheriklik munosabatlarini oʻrnatish toʻgʻrisida qoʻshma deklaratsiyaning imzolanganidir. Bu hujjat ikki davlat oʻrtasidagi munosabatlarga yangi mazmun va uzoq muddatli strategik xarakter bagʻishlaydi.

Tashrif doirasida oʻtkazilgan biznes-forumda Oʻzbekiston va Serbiyaning 200 nafardan ziyod rasmiy va ishbilarmon doira vakillari ishtirok etgani ham ikki davlat tadbirkorlari oʻrtasidagi qiziqish yuqori ekanini koʻrsatadi. Oʻzaro savdo hajmini bir necha barobar oshirish maqsadining belgilanishi, tovar ayirboshlash tarkibini kengaytirish va erkin savdo toʻgʻrisidagi bitim boʻyicha muzokaralarni boshlashga kelishilgani kelgusida eksport-import imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirishi mumkin. Bu esa, birinchi navbatda, tadbirkorlarimiz uchun yangi bozorlar deganidir. Yangi bozor esa – salohiyatli buyurtmalar, salmoqli investitsiyalar, tezkor ishlab chiqarish va koʻplab ish oʻrinlarini anglatadi. Shuning uchun Serbiya bilan iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishda asosiy eʼtiborni yuqori qoʻshilgan qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarish va eksport qilishga qaratish maqsadga muvofiq.

Yana bir oʻziga xos jihat – Oʻzbekiston shahar va viloyatlari bilan Serbiya hududlari oʻrtasida toʻgʻridan-toʻgʻri aloqalarni

qamrab olgan qator hujjatlar imzolangan edi. Endi esa munosabatlarni strategik sheriklik maqomi bilan yanada yuqori pogʻonaga koʻtarildi.

Strategik sheriklikning qiymati esa uning nomi yoki rasmiy hujjatlarida emas, balki uning natijasida yaratiladigan qoʻshma korxonalarda, yangi texnologiyalarda, koʻpaygan savdo hajmida, yangi bozorlarda, yangi ish oʻrinlarida va eng muhimi, ikki xalq hayotidagi ijobiy oʻzgarishlarda namoyon boʻladi.

Tashrifning yana bir muhim natijasi – sanoat kooperatsiyasini rivojlantirish boʻyicha 2026 – 2028-yillarga moʻljallangan qoʻshma harakatlar rejasi qabul qilingani. Bu hujjatni ikki mamlakat oʻrtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq maqsad va vazifalar asosida rivojlantirishga yoʻl ochadigan oʻziga xos “Yoʻl xaritasi”

Oʻktamjon AXUNOV,
Oliy Majlis Senatining
Byudjet va iqtisodiy masalalar
qoʻmitasi aʼzosi.

rivojlantirishga eʼtibor qaratilgani. Jumladan, Samarqand viloyati va Serbiyaning Vovodina avtonom oʻlkasi, Samarqand shahri va Novi-Sad shahri oʻrtasidagi hamkorlikni rivojlantirish boʻyicha kelishuvlar hududlararo diplomatiya uchun yangi imkoniyatlar eishigini ochadi.

Prezidentimizning Serbiya Respublikasining eng yuksak davlat mukofotlaridan biri bilan taqdirlangani ham alohida eʼtiborga molik. Bu, avvalo, Oʻzbekiston va Serbiya oʻrtasidagi munosabatlarni rivojlantirishga qoʻshilayotgan siyosiy hissaning eʼtirofi sifatida baholanishi mumkin. Shu bilan birga, bu voqealik Oʻzbekistonning xalqaro maydondagi nufuzi va tashqi siyosiy faolligiga nisbatan xalqaro hamjamiyatdagi eʼtibor ortib borayotganini ham koʻrsatadi.

Qonunchilik palatasi deputati sifatida mazkur tashrif natijalarining yana bir muhim jihatiga eʼtibor qaratmoqchiman. Xalqaro munosabatlarda erishilgan kelishuvlar mamlakatimizdagi qonunchilik va davlat boshqaruvi tizimi bilan uygʻunlashgandagina uzoq muddatli samara beradi. Shuning uchun strategik sheriklik doirasida imzolangan hujjatlarning ijrosini taʼminlash, ulardan kelib chiqadigan vazifalarni masʼul idoralar tomonidan oʻz vaqtida bajarish, tadbirkorlar va fuqarolar uchun yaratilayotgan imkoniyatlarni keng tushuntirish muhim. Zero, tashqi siyosatning yakuniy natijasi mamlakat iqtisodiyotida, yangi ish oʻrinlarida, eksport imkoniyatlarida, fuqarolarning farovonligi va mamlakatimizning xalqaro nufuzida namoyon boʻlishi kerak. Oʻz navbatida, parlament bu jarayonda oʻzining qonunchilik va parlament nazorati mexanizmlaridan samarali foydalanadi.

Qonunchilik tajribasi va hamkorlik

Gulchehra TOJIBOYEVA,
qoʻmita aʼzosi:

– Oʻzbekiston va Serbiya oʻrtasidagi munosabatlarning yana bir muhim jhati – gumanitar aloqalarga katta ahamiyat berilayotgani. Madaniyat kunlari, kino va teatr sohasidagi tadbirlar, musiqa festivallari, sport va taʼlim yoʻnalishlaridagi hamkorlik xalqlar oʻrtasidagi oʻzaro hurmat va ishonchni yanada mustahkamlaydi. Ayniqsa, Belgradagi koʻchalardan biriga “Toshkent” nomi berilishi ikki mamlakat oʻrtasidagi doʻstlik va oʻzaro hurmatning ramziy ifodasi sifatida katta ahamiyatga ega. Bu kabi ramziy qadamlar diplomatik munosabatlarni xalqlar oʻrtasidagi yaqinlik bilan boyitadi.

Tashrif doirasida parlamentlararo forum tashkil etish masalasi muhokama qilingani ham eʼtiborga molik. Zero, parlamentlar oʻrtasidagi muloqot nafaqat qonun ijodkorligi sohasida tajriba almashish, balki xalqlarimiz manfaatlariga daxldor masalalarni muhokama qilish, oʻzaro ishonchni mustahkamlash va davlatlararo kelishuvlarning huquqiy asoslarini yanada takomillashtirishda, parlament nazorati va qonunchilik faoliyatini raqamlashtirish boʻyicha ilgʻor tajribalarni oʻrganishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Erishilgan kelishuvlarni izchil va samarali amalga oshirish maqsadida keng qamrovli “Yoʻl xaritasi” qabul qilingani esa tashrifning amaliy ahamiyatini yanada oshiradi. Zero, har qanday davlatlararo kelishuvning haqiqiy samarasi uning hayotga qay darajada tatbiq etilishi bilan belgilanadi. Yuqori darajadagi ushbu kelishuvlarning samarali ijrosini parlament darajasida taʼminlash biz, deputatlar uchun ham muhim vazifa hisoblanadi.

Parlament vakili sifatida taʼkidlash joizki, bugungi Oʻzbekiston tashqi siyosatida mamlakat milliy manfaatlari bilan bir qatorda xalq farovonligi, ish oʻrinlari yaratish, investitsiyalarni jalb qilish, zamonaviy texnologiyalarni oʻzlashtirish va eksport imkoniyatlarini kengaytirish kabi aniq maqsadlar ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Serbiya bilan hamkorlikning yangi bosqichi ham ana shu maqsadlarga xizmat qilishi bilan ahamiyatlidir.

“Xalq soʻzi”.

YEVROPA IQTISODIY MAKONI SARI TASHLANGAN YANA BIR DADIL QADAM

Xorijlik ekspertlar Oʻzbekiston Prezidentining Serbiyaga ilk rasmiy tashrifi yakunlari haqida fikr bildirmoqda.

Yunus Emre KANAT,
Turkiya Strategik tadqiqotlar va rivojlanish markazi boshqaruvi raisi:

– Prezident Shavkat Mirziyoyevning Belgradga rasmiy tashrifi Markaziy Osiyoning markazida joylashgan, dengizga toʻgʻridan-toʻgʻri chiqish imkoniga ega boʻlmagan Oʻzbekiston uchun Yevropa bozoriga yoʻnalishlardan biri hisoblanadi.

Fikrimcha, aynan Serbiya tashrifiga ham ushbu keng koʻlamli strategiya mazmun-mohiyatidan kelib chiqib nazar tashlash kerak. Soʻnggi yillarda Oʻzbekiston Yevropa yoʻnalishini sezilarli darajada faollashtirdi.

2025-yil mart oyida Prezident Shavkat Mirziyoyevning Fransiya tashrifi oʻzaro munosabatlarni strategik sheriklik darajasiga olib chiqdi. Aprel oyida Samarqandda Yevropa Ittifoqi rahbariyati va mintaga mamlakatlari yetakchilari ishtirokida “Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi” birinchi sammiti boʻlib oʻtdi va uning yakunlari boʻyicha munosabatlar strategik sheriklik darajasiga koʻtarildi.

Oktyabr oyida Oʻzbekiston Prezidenti Bryusselga tashrif buyurib, Yevropa Ittifoqi bilan Kengaytirilgan sheriklik va hamkorlik toʻgʻrisidagi bitimni imzoladi. 2026-yil aprel oyida Chexiya Bosh vaziri Andrey Babish Oʻzbekistonga tashrif buyurdi.

Bunday tashriflar va oʻrnatilgan sheriklik munosabatlari Toshkentning Yevropa bilan aloqalari tobora tizimli va amaliy tus olayotganini koʻrsatadi.

Oʻylaymanki, Belgrad nafaqat mustaqil sherik, balki Markaziy Osiyo va Janubi-Sharqiy Yevropa bozorlarini bogʻlovchi halqa sifatida ham ahamiyatlidir. Sanoat kooperatsiyasi, investitsiyalar, transport, qishloq xoʻjaligi, farmatsevtika va IT boʻyicha muzokaralarni siyosiy yaqinlashuvni iqtisodiy yoʻnalish bilan toʻldirishga qaratilgan saʼy-harakatlar sifatida qabul qilish mumkin.

Kaspiy dengizi, Ozarbayjon, Gruzija va Turkiya orqali oʻtuvchi “Oʻrta yoʻlak” asta-sekin Markaziy Osiyo va Yevropa oʻrtasidagi muhim bogʻlamani shakllantirmoqda. Bu tizimda Bolqon yarimoroli Toshkent iqtisodiy geografiasini kengaytirishning navbatdagi yoʻnalishi boʻlishi mumkin.

Eng muhimi, Oʻzbekiston Yevropa Ittifoqi, xususan, Turkiya va Serbiya mamlakatlari bilan bir-birini toʻldiruvchi aloqalar tarmogʻini bosqichma-bosqich barpo etmoqda.

Aleksandr VOROBYOV,
Rossiya Fanlar akademiyasining Sharqshunoslik instituti ilmiy xodimi, Jamoatchilik diplomatiyasi va jahon siyosatini tahlil qilish markazi direktori:

– Serbiya bilan aloqalarni mustahkamlash Oʻzbekiston rahbariyatining tashqi iqtisodiy hamkorlikni kengaytirish, yangi bozorlarga chiqish va investitsiyaviy sheriklikni rivojlantirishga qaratilgan siyosatining moʻ keladi.

Ayniqsa, savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy aloqalarni kengaytirish ikki davlat uchun

yangi imkoniyatlar yaratadi.

Joriy yil iyul oyida Oʻzbekiston va Serbiya markaziy banklari oʻrtasida hamkorlik toʻgʻrisida memorandum imzolangani ham muhimiyaviy va iqtisodiy aloqalarni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Prezident tashrifi doirasida oʻzaro eksport hajmini oshirish, sanoat, texnologiya, farmatsevtika va qishloq xoʻjaligi sohalarida hamkorlikni kuchaytirish, ikki mamlakat oʻrtasidagi investitsiya loyihalarini koʻpaytirish masalalariga alohida eʼtibor qaratildi.

Tashrif doirasida ikki davlat rasmiylari va ishbilarmon doiralari ishtirokida biznes-forum oʻtkazilishi oʻzbek kompaniyalari uchun Serbiya bozoriga kirish, yangi hamkorlar topish va qoʻshma loyihalarni yoʻlga qoʻyish uchun muhim imkoniyat hisoblanadi.

Mazkur tashrif Oʻzbekiston va Serbiya oʻrtasidagi hamkorlikni yangi amaliy mazmun bilan boyitib, savdo, investitsiya va biznes aloqalarini yanada faollashtirdi.

Karlos Uriarte SANCHES,
Panevropa Ittifoqining Ispaniyadagi prezidenti, professor:

– Oʻzbekiston – Serbiya aloqalari sifat jihatdan yangi bosqich – anʼanaviy siyosiy muloqotdan aniq iqtisodiy va sarmoyaviy mazmunga ega strategik sheriklikka oʻtmoqda. Bunda strategik sheriklik munosabatlari oʻrnatish toʻgʻrisidagi qaror alohida ahamiyat kasb etadi. Bu muhim siyosiy ishora boʻlib, uzoq muddatli hamkorlik uchun mustahkam zamin yaratadi.

Erishilgan kelishuvlar ikki tomonlama sheriklikning deyarli barcha asosiy yoʻnalishlarini qamrab oldi. Shu bois iqtisodiy nuqtayi nazardan ushbu tashrif keng istiqbollarni ochadi. Serbiya biznesi uchun Oʻzbekiston Markaziy Osiyoning jadal rivojlanayotgan bozori va mintaga bozorlariga chiqish yoʻlidagi muhim hamkor sifatida qiziqish uygʻotmoqda.

Oʻz navbatida, Serbiya kompaniyalari sanoat, farmatsevtika, qishloq xoʻjaligi, oziq-ovqat va yengil sanoat, energetika va boshqa sohalarida salmoqli tajriba hamda texnologiyalarga ega. Shunday ekan, qoʻshma korxonalar tashkil etish va sanoat kooperatsiyasini kengaytirish boʻyicha kelishuvlar yaqin yillarda aniq natijalar berishi mumkin.

Erkin savdo toʻgʻrisidagi bitimni tayyorlash boʻyicha kelishuv tovarlarning oʻzaro bozorga kirishi uchun yanada qulay sharoit yaratadi. Savdo tartib-taomillarini soddalashtirish oʻzaro savdo hajmini sezilarli darajada oshirish hamda yetkazib beriladigan mahsulotlar turini kengaytirish imkonini beradi. Avtomobil butlovchi qismlari, uskunalar, elektrotexnika va elektronika, farmatsevtika, qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini qayta ishlash va raqamli iqtisodiyot sohalaridagi kelishuvlar ham ahamiyat jihatidan ancha salmoqli.

Mobillik va mehnat migratsiyasi boʻyicha kelishuv har ikki tomon manfaatlariga javob beradi va Oʻzbekiston fuqarolarini Serbiyada ishga joylashtirishning shaffof va samarali mexanizmlarini yaratishga hissa qoʻshadi.

“Dunyo” AA.

HAMKORLIK ALOQALARI YANADA KENGAYADI

Oliy Majlis Senati Raisining birinchi o'rinbosari Sodiq Safoyev Koreya Respublikasi Milliy Assambleyasining Tashqi ishlar va birlashish masalalari qo'mitasi raisi Son Sok Chjun bilan uchrashdi.

Uchrashuv

Muloqotda ikki mamlakat parlamentlararo aloqalarini yanada mustahkamlash va strategik sherikligini rivojlantirish masalalari muhokama qilindi.

O'zbekiston bilan Koreya

Respublikasi o'rtasidagi munosabatlari o'zaro ishonch, hurmat va uzoq muddatli strategik sheriklik asosida izchil rivojlanib borayotgani qayd etildi. Bu jarayonda muntazam siyosiy muloqot va ikki

mamlakat parlamentlari o'rtasidagi faol hamkorlikka alohida ahamiyat qaratilmoqda.

Tomonlar tegishli qo'mitalar va parlamentlararo hamkorlik guruhlarini o'rtasidagi aloqalarini yanada mustahkamlash, shuningdek, yangi va istiqbolli sohalarni tartibga solish bo'yicha qonunchilik tajribasi almashinuvini kengaytirish muhimligini ta'kidladi.

Uchrashuv chog'ida hamkorlikning mintaqaviy yo'nalishiga alohida e'tibor qaratildi. Tomonlar O'zbekiston va Koreya Respublikasi hududlari o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqalarini kengaytirish, "aqlli" shaharlarni rivojlantirish, shuningdek, mahalliy boshqaruv, infratuzilma hamda kichik va o'rta biznesni raqamlashtirishdan manfaatdor ekanini bildirdi.

MAQSAD – HUQUQBUZARLIKLARNING OLDINI OLISH

Ma'muriy javobgarlikning asosiy vazifasi faqat jazolash emas, balki huquqbuzarliklarning oldini olish, qonuniyligni va jamoat manfaatlarini bilan shaxs huquqlari o'rtasida adolatli muvozanatni ta'minlashdan iborat.

Seminar

O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasida bo'lib o'tgan "Ma'muriy javobgarlik sohasidagi huquqni qo'llash amaliyoti: mavjud muammolar va qonunchilikni takomillashtirish masalalari" mavzuidagi ilmiy-amaliy seminar shu xususda so'z bordi.

Unda davlat organlari vakillari, soha olimlari, ekspertlar hamda amaliyotchi huquqshunoslarning ishtirokida davlatimiz rahbarining 2026-yil

7-maydagi farmoyishiga muvofiq ishlab chiqilayotgan yangi tahrirdagi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeks konsepsiyasi loyihasi atroflicha tahlil qilindi.

Tadbirda Oliy Majlis Senatining Sud-huquq masalalari va korruptsiyaga qarshi kurashish qo'mitasi raisi Abdulhakim Eshmuratov Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning yangi konsepsiyasi loyihasi va ma'muriy qonunchilik islohotining strategik ustuvor yo'nalishlari yuzasidan o'z

mulohazalarini bildirdi.

Ma'muriy qonunchilik davlat va inson o'rtasidagi adolat ko'zgusi ekanini, yangi kodeksning sifati moddalar soni bilan emas, balki fuqarolar huquqlari qanchalik ishonchli himoya qilinishi hamda huquqni qo'llaydigan organlar uchun aniq, bir xil qoidalarini nazarda tutishi bilan belgilanishi alohida ta'kidlandi.

Muhokama yakunida ishtirokchilar yangi kodeks konsepsiyasini takomillashtirish bo'yicha uchta asosiy mezonga – aniq qoida, mutanosib javobgarlik va samarali himoya tizimiga tayanish lozim, degan xulosaga keldi.

Seminarida bildirilgan takliflar yangi kodeks loyihasini ishlab chiqishda e'tiborga olinishi qayd etildi.

KRIMINOGEN VAZIYATNI BARQARORLASHTIRISH PARLAMENT NAZORATIDA

Respublikamizning barcha hududlarida kriminogen vaziyatni barqarorlashtirish, korruptsiyaning oldini olish, mahallalar obodonligini ta'minlash hamda kambag'allikni qisqartirish masalalari parlamentning doimiy e'tiborida.

O'rganish

Shu maqsadda Oliy Majlis Senatining Sud-huquq masalalari va korruptsiyaga qarshi kurashish qo'mitasi raisi Abdulhakim Eshmuratov tomonidan Yashnobod tumanidagi vaziyat o'rganildi.

Tahillarga ko'ra, tumanda joriy yilning o'tgan 8 oyi davomida jami 642 ta jinoyat qayd etilib, shundan oldini olish mumkin bo'lgan jinoyatlar 243 tani tashkil qilgan. Voyaga yetmaganlar tomonidan 27 ta, ayollar ishtirokida 76 ta, profilaktik hisobda turgan shaxslar tomonidan esa 44 ta jinoyat sodir etilgan.

Senatning Jarqo'rg'on, Cho'lpon mahallalaridagi ijtimoiy-iqtisodiy va kriminogen holat bilan tanishuvi hamda "mahalla yetilligi" vakillari va fuqarolar bilan uchrashuvlarida shu haqda aytiladi.

Ularda jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish, korruptsiyaga qarshi kurashish, aholi murojaatlarini ko'rib chiqish hamda mavjud muammolarni bartaraf etish

masalalariga alohida e'tibor qaratildi.

Shuningdek, mahallalarda obodonlashtirish va ko'kalamzorlashtirish ishlarining holati, aholi uchun yaratilgan sharoitlar hamda hudud infratuzilmasi bilan bog'liq masalalar ko'zdan kechirildi.

O'rganishlar jarayonida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan shu yil 3-sentyabr kuni kambag'allikni qisqartirish masalalari yuzasidan o'tkazilgan yig'ilishda belgilangan vazifalardan kelib chiqib, kambag'allikni qisqartirish, aholi bandligini ta'minlash va daromad manbalarini kengaytirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar ham tahlil qilindi.

Aniqlangan muammolar yuzasidan mas'ullarga tegishli tavsiya va topshiriqlar berilib, ularning ijrosini ta'minlash, mahallalarda aholi uchun munosib va xavfsiz muhit yaratish bo'yicha ko'ra-tadbirlarni kuchaytirish zarurligi ta'kidlandi.

"Xalq so'zi".

“Tashabbusli byudjet”:

DEPUTATLAR TANLOVI ASOSIDA MUHIM LOYIHALAR QO‘LLAB-QUVVATLANMOQDA

Deputatlar ushbu masalalarni atroflicha tahlil qilish maqsadida 2 – 6-sentyabr kunlari o'z saylov okruglarida bo'lib, ovoz berish natijasida g'olib bo'lmagan loyihalarni o'rgandi, aholi bilan qator uchrashuvlar o'tkazdi.

Ayni vaqtda deputatlar 286 ta loyiha bo'yicha o'z tanlovini e'lon qilgan bo'lib, ushbu jarayon davom etmoqda.

Deputatlik tanlovi asosida qo'llab-quvvatlanayotgan loyihalar mazmuniga e'tibor qaratilsa, ularning aksariyati aholining kundalik hayotiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan aniq masalalarga qaratilganini ko'rish mumkin.

Xususan, Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputati Guldana Avezdurdyeva tomonidan To'rtko'l tumanidagi "Nurli yo'l" MFYdan Beruniy ko'chasigacha, bozor oldidan o'tuvchi 1 771 metrlik yo'lni asfaltlash loyihasi tanlandi. Qariyb 30 yil avval kapital ta'mirlangan ushbu yo'l bugun qayta ta'mirlash va obodonlashtirishga muhtoj.

Xorazm viloyatining Tuproqqal tumanida deputat Tohir Polvonov tomonidan tanlangan loyiha esa ko'p qavatli uylarda istiqomat qiluvchi aholining turmush sharoitini yaxshilashga qaratilgan.

Tohir POLVONOV:

– Saxovat mahallasidagi oltita ko'p qavatli uy atrofini kompleks obodonlashtirish doirasida zamonaviy chiqindi tashlash shoxobchalari, bolalar maydonchasi hamda vorkaut maydonchasi barpo etilishi ko'zda tutilgan. Bu kabi loyihalar aholi uchun qulay va xavfsiz muhit yaratish, sanitariya holatini yaxshilash, bolalarning mazmunli dam olishi va yoshlarning sport bilan shug'ullanishi uchun sharoit yaratish nuqtayi nazaridan ahamiyatlidir.

Shuningdek, deputat Abdulhakim Eshboyev tomonidan Surxondaryo viloyatining Oltinsoy tumanidagi Obshir, Xidirsho, Marmun va Mo'minqul mahallalarida aholini suv bilan ta'minlashga qaratilgan loyiha tanlandi.

Unga ko'ra, 1 mlrd. 600 mln. so'm mablag' hisobidan arteziyan quduqlar qazilib, zarur sug'orish infratuzilmasi yaratiladi. Bu esa aholining tomorqalardan samarali foydalanishi, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va oilaviy daromadni oshirishga xizmat qiladi.

Sirdaryo viloyatida o'rganishlar olib borgan deputat Gavhar Olimova ham deputatlik tanlovining asosiy maqsadiga e'tibor qaratdi. Uning ta'kidlashicha, loyihaning ahamiyatini har doim ham to'plangan ovozlari soni bilan o'lchab bo'lmaydi.

Haqiqatan, aholi soni kam bo'lgan hududda ham maktab, yo'l, ichimlik suvi yoki ko'cha yoritilishi bilan bog'liq jiddiy muammo bo'lishi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, deputatlik tanlovi aholining ovozi yetarli bo'lmagan hudud ehtiyojlarini ham e'tibordan chetda qoldirmaslikning qo'shimcha mexanizmi sifatida namoyon bo'lmoqda.

Yangiyer shahrining Temur Malik nomidagi mahallada Iqbol, Yangi davr, Obod yurt, Mirishkor va Gulzor ko'chalari, Boyovut tumanining Yangi bo'ston mahallasidagi Semurg ko'chasini asfaltlash, Boyovut va Guliston tumanlarida ko'cha yoritish chiroqlarini o'rnatishga qaratilgan jami 1 mlrd. 600 mln. so'mlik loyihalar shular jumlasidandir.

Andijon shahridagi 17-maktabda amalga oshiriladigan loyiha esa masalaning yana bir muhim jihati – inklyuziv muhitni yaratishga qaratilgan. Qonunchilik palatasi deputati Yekaterina Smesova ushbu ta'lim muassasasidagi sharoitlar bilan tanishib, nogironligi bo'lgan bolalar uchun qulay muhit yaratishga qaratilgan loyihani qo'llab-quvvatladi. 1 mlrd. 648 mln. so'mlik loyiha doirasida zamonaviy lift o'rnatiladi va ochiq sport maydonchasi barpo etiladi. Natijada nogironligi bo'lgan o'quvchilarning maktab qavatlarini o'rtaida erkin va xavfsiz harakatlanishi uchun imkoniyat yaratiladi.

Deputat Noiba Inoyatova tomonidan Qashqadaryo viloyatining Dehqonobod tumanida qo'llab-quvvatlangan tashabbus esa bir vaqtning o'zida bir necha ijtimoiy-iqtisodiy masalani hal etishga xizmat qiladi.

Noiba INOYATOVA:

– O'rganishlarimiz davomida G'o'roti mahallasidan o'tuvchi "4K300", ya'ni Dehqonobod – Boshchorbog' avtomobil yo'lining tuman markazi bilan bog'lovchi 2 962 metr qismini asfaltlash masalasini qo'llab-quvvatladi. Mazkur yo'lining ta'mirlanishi 26 mingdan ziyod aholining tuman markaziga qatnovini yengillashtirishi mumkin. Ya'ni aholining ta'lim, tibbiy xizmat, savdo, ishlab chiqarish va boshqa ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarga yetib borish imkoniyatini kengaytiradi.

"Tashabbusli byudjet"ning samaradorligi, avvalo, ajratilayotgan mablag'larning maqsadli sarflanishi, loyihalarning belgilangan muddatlarda va sifatli amalga oshirilishi bilan baholalanadi.

Loyiha g'olib deb topilgani bilan jarayon yakunlanmaydi. Aksincha, uning amalga oshirilishi bilan bog'liq mas'uliyatli bosqich boshlanadi.

Mablag'ning maqsadli sarflanishi, qurilish ta'mirlash ishlarining sifati, belgilangan muddatlarga rioya etilishi va yakuniy natijaning aholi ehtiyojlariga mosligi doimiy e'tiborda bo'lishi lozim.

Bu borada deputatlar joriy davrda nazorat tadbirlarida ishtirok etib, aholi bilan muloqot qilishi va amalga oshirilayotgan loyihalar natijadorligini o'rganishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu o'rinda aytish joizki, o'tgan mavsumda umumiy qiymati 238,9 mlrd. so'm bo'lgan qariyb 150 ta loyiha deputatlar tashabbusiga ko'ra g'olib deb topilgan.

Ularning 46 tasi, ya'ni 30,9 foizi maktab, maktabgacha ta'lim va sport, 10 tasi – 6,7 foizi sog'liqni saqlash, 94 tasi – 62,4 foizi esa ichki yo'llar, ko'priklar, elektr energiyasi, ichimlik suvi, oqova tizimi, drenaj va arilqlarni tartibga keltirish, mahalla g'uzarlarini ta'mirlash kabi infratuzilma masalalariga qaratilgan.

Bu ko'rsatkichlar deputatlik tashabbuslari ham, avvalo, aholining kundalik hayotiga bevosita ta'sir qiladigan masalalarga yo'naltirilayotganini ko'rsatmoqda.

"Tashabbusli byudjet"ning haqiqiy natijasi ham byudjetdagi raqamlarda emas, mahalladagi o'zgarishlarda, odamlar hayotidagi yengilliklarda, eng muhim, xalqning davlat qarorlariga bo'lgan ishonchida namoyon bo'lmoqda.

"Xalq so'zi".

YANGI O‘ZBEKISTONNI “YASHIL” TAMOYIL ASOSIDA YUKSALTIRISH MODEL

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan izchil islohotlarda "yashil" o'sish tamoyillarini iqtisodiy taraqqiyot jarayonlariga integratsiya qilish va shu asosda uzoq muddatli barqaror rivojlanishni ta'minlash ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilanmoqda. Xususan, Prezident Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining o'ttiz besh yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdan nutqida global iqlim o'zgarishi sharoitida suv va ekologiya masalalari tobora dolzarb ahamiyat kasb etayotgani alohida ta'kidlandi.

Nuqtai nazar

Bu esa iqlim o'zgarishining salbiy ta'siri kuchayib borayotgan bir sharoitda suv resurslarini samarali boshqarish, ekologik muvozanatni asrash va tabiiy resurslardan oqilona hamda barqaror foydalanish masalalari strategik ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

XXI asrda insoniyat oldida turgan eng katta muammolardan biri – bu tabiiy resurslarning cheklanganligi va atrof-muhitning tez sur'atlarda ifloslanishi bilan bog'liq global ekologik tahdidlardir. Sanoatlashuv, urbanizatsiya va yuqori iste'mol modellari yoqilg'i-energetika resurslari, suv, o'rmon, tuproq kabi tabiiy boyliklarga bo'lgan talabini keskin oshirdi. Shu bois "yashil" iqtisodiyotga o'tish iqtisodiy rivojlanish va ekotizimni muhofaza qilishning yagona va barqaror yo'li sifatida namoyon bo'lmoqda.

"Yashil" iqtisodiyotning asosiy tashkilotchisi hamda global targ'ibotchisi va boshqaruvchisi BMT hisoblanadi. Dastlab, BMTning Atrof-muhit dasturi ishlab chiqildi. Keyinchalik ekologiya bo'yicha iqtisodiy hamkorlik va rivojlanish tashkiloti shakllantirildi. Ularning tashabbuslari bilan 1972-yili Stokgolmda insonning atrof-muhit muammolari

bo'yicha BMT konferensiyasi bo'lib o'tdi va unda atrof-muhitni himoya qilish bo'yicha xalqaro tizimga asos solindi, ilmiy tadqiqotlar olib borish yo'nalishlari belgilab berildi.

1992-yili Rio-de-Janeyroda bo'lib o'tgan konferensiyada atrof-muhit va rivojlanish (yer va resurslar)ni nazarda tutuvchi aniq maqsadlar ilgari surildi. Asosiy hujjat sifatida ekologik muammolar bo'yicha "XXI asrga mo'ljallangan kun tartibi" qabul qilindi.

2015-yilda Parijda o'tkazilgan ilmiy konferensiyada Yer sayyorasidagi o'rtacha harorat 2 darajadan ortishining oldini olish bo'yicha xalqaro kelishuvlar imzolandi.

Demak, "yashil" iqtisodiyotga o'tish bugungi kunning dolzarb masalasi ekan, bu muammoni o'rganish, tahlil etish va boshqarish hamda tadqiq qilish uchun aniq miqdorga ega bo'lgan ko'rsatkichlarni shakllantirish lozim.

"Yashil" iqtisodiyotda chiqindilar asosiy

yo'nalish bo'lib, ular salmoqli hajmga ega. Germaniya, Shvetsariya, Fransiya va Daniya mamlakatlari qattiq chiqindining 50 foizini yoqadi. Shvetsiya davlati 100 foiz chiqindini qayta ishlaydi, qo'shni mamlakatlardan chiqindi import qiladi.

Umuman, ushbu mamlakatlar chiqindini qayta ishlash bo'yicha boy tajribaga ega. Yaponiyada ham chiqindining 70 foizi yoqish yo'li bilan yo'q qilinadi, 30 foizi qayta ishlanadi. Masalan, ushbu mamlakatda qurilish chiqindilari hisobidan suv ichida Tokio aeroporti qurilgan va u faoliyat ko'rsatmoqda. Yoki avtomobillar va boshqa texnikalar utilitatsiyasi asosida 10 ming tonnadan ortiq metall olinadi.

Ekologik nuqtayi nazardan, Yaponiyada chiqindilarni qayta ishlash korxonalari tozaligi va dizayni bo'yicha dunyoda yetakchi hisoblanadi.

Xitoy Xalq Respublikasi esa chiqindilarni qayta ishlash bo'yicha yuqori o'rinni egallaydi. Bu mamlakatda har yili 500 – 550 mln. tonna elektron hamda uy-texnika jihozlari chiqindi sifatida shakllanadi va ular qayta ishlanadi. 2021-yildan boshlab esa ishdan chiqqan akkumulyator-batareyalarni qayta ishlash yo'lga qo'yildi. Xitoy Janubiy Amerika, Argentina va Braziliyadan uch xil chiqindi – qog'oz, metall va plastmassa olib kelib, qayta ishlaydi.

Janubiy Koreya birinchi bo'lib "yashil" rivojlanishga o'tgan davlat hisoblanadi. 2000-yilgacha chiqindilar ko'milardi, bugungi kunda ularning 30 – 35 foizi qayta ishlanadi, qolgan yo'q qilinadi.

Singapurda 4 ta elektr stansiyasi chiqindi hisobidan ishlaydi va mamlakatning 5 foiz elektr energiyasi shulardan olinadi. 2030-yilga borib,

chiqindini qayta ishlashni 80 foizga yetkazish rejalashtirilgan.

O'zimizga kelsak, O'zbekistonda har yili 30 – 35 mln. tonna turli xil chiqindilarni shakllanadi. Agar ular o'z vaqtida qayta ishlanmasa, yo'qotilmasa, prognoz bo'yicha 2030-yilga borib 100 mln. tonna chiqindi yig'ilib qolishi mumkin. Ularning 45 foizi Toshkent, Samarqand va Farg'ona viloyatlariga to'g'ri keladi. 2020-yilda 234 ta chiqindi poligoni mavjud edi va albatta, bugungi kunda ularning soni ko'paygan. Shaharlardagi mahallalarda chiqindilarni qabul qilish tizimi tartibga solindi. 2017-yili Angren, Nukus, Buxoro, Qarshi, Navoiy, Termiz, Guliston, Urganch va Toshkent shaharlarida chiqindilarni ajratish, utilitatsiya qilish va qayta ishlash bo'yicha klasterlar tashkil etildi. Jizzax viloyatida Janubiy Koreya bilan hamkorlikda chiqindini qayta ishlashchi 4 ta korxona loyihalari amalga oshirilmoqda.

"Yashil" iqtisodiyotning keyingi asosiy yo'nalishi – bu resurslardan, yer va suvdan samarali foydalanish hamda chiqindisiz ishlab chiqarishni tashkil qilishdir. Chunki sayyoramizning asosiy hajmi o'zgaraydi, ammo insonlarning soni, turmush tarzi va resurslar miqdori o'zgarib boraveradi. Shu sababli, chiqindilarni qayta ishlashdan ko'plab daromad olish mumkin. Afsuski, bizda bu masala hali to'liq yechimini topgani yo'q.

Prezidentimiz tashabbusi bilan "Yashil makon" umummilliy loyihasi asosida barcha viloyatlardan jalb qilingan holda Orol dengizining qurib qolgan maydonlarining ekologik holatini yaxshilash va ko'kalamzorlashtirish bo'yicha ijobiy ishlar amalga oshirildi. Yuz ming gektarlab yerlarda issiqqa

va sho'rlikka chidamli saksovullar ekildi. Natijada tonnalab tuz va chang ko'chishining oldi olindi hamda bu ishlar davom ettirilmoqda.

O'z navbatida, suvdan samarali foydalanish va bu bo'yicha xorijda yaratilgan ilg'or texnologiyalar va tajribalarni kundalik hayotimizga joriy etsak, maqsadga muvofiq bo'lar edi.

2017-yildan boshlab Prezidentimiz tashabbusi bilan muqobil elektr energiya ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish yuzasidan qarorlar qabul qilindi va aniq vazifalar belgilandi.

Mamlakatda 2020-yilda qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish umumiy hajmining 8 foizini tashkil qilgan bo'lsa, "O'zbekiston – 2030" strategiyasida bu ko'rsatkichni 25 foizga yetkazish vazifa qilib belgilandi. Agar 2010-yillarda energiyaning 90 foizi issiqlik elektr stansiyalarida, 10 foizi esa gidroelektr stansiyalarida ishlab chiqarilgan bo'lsa, 2030-yilga borib issiqlik elektr stansiyalarida ishlab chiqariladigan elektr energiyasi ulushi 60 foizgacha kamayishi mumkin. Albatta, bu ekologik nuqtayi nazardan ijobiy holatdir.

2022-yil 9-sentyabrda "Energiya tejovchi texnologiyalarni joriy qilish va kichik quvvatli qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Prezident Farmoni qabul qilindi. Unga muvofiq XXR, BAA va boshqa rivojlangan mamlakatlar, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda shamol va quyosh energiyasidan foydalanib, qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish bo'yicha yirik loyihalar amalga oshirilmoqda. Namangan,

Navoiy, Buxoro, Toshkent viloyatlari hamda Qoraqalpog'iston Respublikasida aniq loyihalar ishga tushirildi. Natijada, 2025-yilda muqobil energiya ishlab chiqarish hajmi sezilarli darajada oshdi.

Keyingi yillarda O'zbekiston shaharlarida atmosfera havosining ifloslanish darajasi 2 barobar oshdi. Havo ifloslanishi eng yuqori bo'lgan shaharlar Termiz, Olmaliq, Angren, Buxoro (4,5-5 ball) hamda Toshkent shahri (5,5 ball) hisoblanadi. Eng toza shaharlar esa Denov va Sariosiyo bo'lib, havo ifloslanish darajasi 1,2-1,5 ballni tashkil qiladi.

Bu o'tkir muammoga yechim topish uchun aholi o'rtasida keng targ'ibot ishlarini tashkil etish, turli tadbirlar, seminarlar, treninglar, maslahatlar, ekologik va iqtisodiy bilimlar berish, ilmiy-amaliy konferensiyalar o'tkazish maqsadga muvofiq. Aytilgan tadbirlarni samarali yo'lga qo'yish uchun televideniye, radio va matbuotdan yanada kengroq foydalanish lozim bo'ladi.

Yangi O'zbekistonda shakllanayotgan "yashil" iqtisodiyot nafaqat ekologik siyosatning muhim yo'nalishi, balki inson salomatligi va farovon hayotini ta'minlash, iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, tabiiy resurslardan oqilona va tejamkor foydalanishni rag'batlantirishga xizmat qiladigan zamonaviy modeldir. Bu model mamlakatimizning uzoq muddatli barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishi va ekologik xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Nosir MAHMUDOV,
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti professori, iqtisodiyot fanlari doktori.

Prezidentimiz farmoni bilan davlat aktivlari va qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini sotib olishda bo'nak puli to'lovi 15 foiz miqdorida va uni to'lash muddati 30 kun etib belgilanadi. Qolgan summami qonunchilikda ko'rsatilgan muddatlarda foizsiz bo'lib-bo'lib to'lash imkoniyati beriladi.

DINIY-MA'RIFIY TARAQQIYOT POYDEVORI

Yurtimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli, izchil va tizimli islohotlar samarasi o'laroq jamiyat hayotining barcha sohalari qatorida diniy-ma'rifiy yo'nalishda ham muhim o'zgarishlar ro'y bermoqda. Ushbu yangilanishlar, avvalo, fuqarolarning vijdon erkinligini ta'minlash, diniy-ma'rifiy ta'lim sifatini oshirish, ma'naviy-ma'rifiy muhitni yanada sog'lomlashtirish hamda jamiyatda bag'rikenglik, o'zaro hurmat tamoyillarini mustahkamlashga qaratilgani bilan ahamiyatli.

Mustaqilligimizning 35 yilligiga

Mamlakatimiz mustaqilligining 35 yilligi munosabati bilan bosh o'tilgan yo'lga nazariy tashlar ekanmiz, diniy-ma'rifiy sohada islohotlarning eng muhim natijalaridan biri sifatida zamonaviy diniy ta'lim tizimi, ilmiy tadqiqot muhiti va malakali kadrlar tayyorlashning mustahkam asoslari shakllanganini alohida qayd etish lozim.

Ayniqsa, keyingi yillarda diniy ta'lim mazmunan va sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarildi. Diniy ta'lim muassasalarining maqomi va imkoniyatlari kengaytirildi. Buxoroda Mir Arab oliy madrasasining ochilishi yurtimizda yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash tizimi rivojiga muhim hissa qo'shdi. Toshkent islom universiteti negizida O'zbekiston xalqaro islom akademiasining tashkil qilinishi esa diniy-ma'rifiy ta'lim va islomshunoslikdagi yirik institutsional islohotlardan biri bo'ldi. Uning faoliyati ilmiy va ta'lim yo'nalishlarini yanada aniqlashtirish imkonini berdi. Akademiya hamda diniy ta'lim muassasalarida "4+2" shaklidagi dual ta'lim tizimining joriy qilinishi talabalarining nazariy bilimlarini amaliyot bilan uyg'unlashtirishga hissa qo'shmoqda.

2024-yilda Imom Buxoriy nomidagi Toshkent islom institutida ilk bor magistratura bosqichining ochilishi diniy oliy ta'limda yangi ilmiy va akademik imkoniyatlarni yaratdi. Shu yili Surxondaryo viloyatida Imom Termiziy nomidagi islom institutining faoliyat boshlashi esa hududlarda ham yuqori malakali kadrlar tayyorlash imkoniyatlarini kengaytirdi.

E'tiborlisi, diniy ta'lim muassasalari diplomlarining davlat hujjati sifatida e'tirof

qilinib, dunyoviy ta'lim muassasalari hujjatlariga tenglashtirilishi ham mazkur tizim nufuzini oshirdi.

Yurtimizda diniy ilmlarni tizimli va fundamental asosda o'rganish maqsadida hududlarning tarixiy-ilmiy an'analardan kelib chiqqan holda maxsus ilmiy maktablarga asos solindi. Masalan, Samarqand viloyatida "Hadis" va "Kalom", Qashqadaryo viloyatida "Aqida", Buxoroda "Tasavvuf", Farg'onada "Fiqh" maktablarining faoliyati yo'lga qo'yildi.

Albatta, ushbu maskanlar bir jihatdan ajdodlarimizning ilmiy an'analarni qayta tiklashga xizmat qilsa, ikkinchidan, zamonaviy diniy masalalarga mo'tabar manbalar va ilmiy yondashuv asosida mustahkam bildirish uchun mustahkam baza yaratmoqda.

Bu yerda yana bir muhim jihat bor. Diniy sohada zamonaviy muammolarni faqat diniy manbalarni bilish bilan hal qilib bo'lmaydi. Bugungi mutaxassis jamiyatdagi ijtimoiy jarayonlar, huquqiy munosabatlar, axborot texnologiyalari va global tahdidlarni ham to'g'ri ang'ay olishi kerak. Shu bois diniy ta'limda zamonaviy fanlar bilan uyg'unlik masalasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, ijtimoiy, iqtisodiy, huquqiy, psixologik modullar diniy ta'limga kirib keldi. Bugungi yoshlar diniy manbalarni chuqur o'rganish bilan bir qatorda keng dunyoqarashli bo'lib yetishishlari uchun zarur bilim va ko'nikmalarga ham ega bo'lmoqda.

Imom-xatiblarni tayyorlash, qayta tayyorlash va ularning malakasini muntazam oshirish tizimi ham tubdan takomillashtirildi. Imom-xatiblar uchun modul ta'lim tizimi joriy qilinib, diniy bilimlar bilan bir qatorda huquqiy, ijtimoiy va siyosiy yo'nalishlarda ham bilim va ko'nikmalarni oshirish imkoniyati yaratildi. Xususan, Malaka oshirish markazining Din ishlari bo'yicha qo'mita huzuridagi Diniy-ma'rifiy sohada malaka oshirish va qayta tayyorlash instituti sifatida qayta tashkil etilishi bu yo'nalishdagi ishlarni yangi sifat bosqichiga olib chiqdi.

Institutda o'quv reja va dasturlari zamonaviy talablar asosida yangilanib, imom-xatiblar uchun ijtimoiy-siyosiy, huquqiy va boshqa yo'nalishlarda maxsus o'quv modullari joriy qilindi.

Buning boisi aniq: bugungi imom-xatib faqat masjidda ibodatlarini ado etishga rahbarlik qiluvchi shaxs emas. U zamonaviy

“ Bugun dunyoda axborot oqimi cheksiz, turli g'oya va qarashlar bir-biri bilan raqobat qilayotgan murakkab davrda yashayapmiz. Bunday sharoitda yoshlarni turli buzg'unchi g'oyalar ta'siridan asrash uchun eng samarali yo'l to'g'ri bilim va ma'rifatdir.

jamiyatda musulmon dunyoqarashini shakllantirish, oilalar bilan ishlash, yoshlarga tarbiya berish, jamiyatda tinchlik va hamjihatlikni mustahkamlash ishida faol qatnashadi. Shunday ekan, uning bilim doirasi keng, zamonaviy tahdidlarga nisbatan hushyor va jamiyat hayotini teran ang'aydigan bo'lishi muhim.

So'nggi yillarda masjidlarda xizmat qilayotgan imom-xatiblar va imom noiblarining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish bo'yicha ham salmoqli natijalarga erishildi. Bugun masjidlarda mehnat qilayotgan 2 mingdan ziyod imom-xatiblar va mingdan ortiq imom noiblari barqaror ish haqi bilan ta'minlangan. 208 nafar shahar va tuman bosh imom-xatibiga respublika darajasida oylik maosh to'lanishi ham

soha xodimlarining mehnatini munosib qadrlashga qaratilgan muhim qadam bo'ldi.

Diniy-ma'rifiy sohada aholiga ishonchli va asosli diniy bilim yetkazish masalasi ham ustuvor vazifalardan biridir. O'zbekiston musulmonlari idorasi huzurida Fatvo markazining tashkil etilishi bu yo'nalishda muhim ish bo'ldi. Bugun markazda 25 nafar tajribali va malakali ulamo faoliyat yuritib, aholining diniy masalalarga oid savollariga mo'tabar manbalar asosida javob bermoqda. Call-markaz orqali shu kunga qadar 1,5 milliondan ziyod savollarga javob qaytarilgani aholining ishonchli diniy manbaga ehtiyoji qanchalik yuqori ekanini ko'rsatadi.

Yurtimizda 30 dan ziyod Qur'oni karim va tajvid o'quv kurslarining faoliyat yuritishi ham istiqlol ne'matlaridan biridir. Ushbu kurslarda 100 mingdan ziyod yurtdoshlarimiz Qur'oni karimni to'g'ri o'qishni o'rgandi.

Bu kabi kurslarning muhim jihati

shundaki, aholi diniy bilimni tasodifiy yoki ishonchsiz manbalardan emas, balki malakali mutaxassislardan olish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Zamonaviy dunyoda diniy-ma'rifiy soha faoliyatini axborot maydonidan ayro tasavvur qilib bo'lmaydi. "Ziyo" mediamarkazining tashkil etilishi ham ana shu ehtiyojdan kelib chiqqan muhim tashabbuslardan. Markaz aholi, ayniqsa, yoshlar o'rtasida sog'lom e'tiqod, milliy-diniy qadriyatlar, bag'rikenglik va ma'rifat g'oyalarini targ'ib qiluvchi zamonaviy mediamahsulotlar tayyorlamoqda.

"Hidoyat sari", "Ma'rifiy suhbatlar", "Imom Buxoriy saboqlari", "E'tiqod dardonalari" kabi teledasturlar, "Hidoyat" va "Mo'minalar" jurnallari, "Islom nuri" gazetasi orqali aholiga

Mahalliyashtirish

YOZYOVONDA ELEKTROBUS ISHLAB CHIQUARILADI

Yozyovon tumani hududidan o'tuvchi xalqaro avtomobil yo'li bo'yida joylashgan maxsus sanoat zonasining 10 gektar maydonida elektrobush ishlab chiqarish zavodiga tamol toshi qo'yildi. Loyihaning umumiy qiymati 170 mln. dollarni tashkil etadi, qurilish ishlari doirasida joriy yil yakuniga qadar 50 mln. dollar miqdorida xorijiy investitsiya mablag'lari o'zlashtirilishi rejalashtirilgan.

Bu tuman tarixidagi eng yirik loyiha bo'lib, uning birinchi bosqichida yiliga 700 ta elektrobush ishlab chiqarish quvvati yaratiladi, keyin elektr yuq mashinalari ishlab chiqarish ham yo'lga qo'yiladi. Bu bilan investitsiya, innovatsiya va mahalliy ishlab chiqarishni o'zaro uyg'unlashtirish holda barqaror sanoat ekotizimini yaratish ko'zda tutilgan.

Asosiy maqsad – mazkur korxonani mamlakatimizda elektrobushlar ishlab chiqarish bo'yicha mintaqaviy markazga aylantirish, – deydi Yozyovon tumani hokimligining investitsiyalarni jalb etish va eksport shu'bası mudiri Baxtiyor Ibrohimzoda. – Xitoy investitsiyasi ishtirokida amalga oshirilayotgan istiqbolli loyiha 400 ta yuqori daromadli ish o'rni yaratishga xizmat qilishi bilan ham ahamiyatlidir.

Botir MADIYOROV
("Xalq so'zi").

REKLAMA

«O'zsanoatqurilishbank» ATB

aksiyadorlarining navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini
(masofadan) o'tkazish to'g'risida
XABARNOMA

Toshkent shahri, Shahrisabz ko'chasi, 3-uy manzilida joylashgan «O'zsanoatqurilishbank» ATB (korporativ veb-sayti: www.sqb.uz, e-mail: info@sqb.uz) Sizga 2026-yil 5-oktabr kuni Toshkent vaqti bilan soat 11.00 da masofadan turib elektron ovoz berish xizmati <http://evote.uz/> orqali bank aksiyadorlarining navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi o'tishini ma'lum qiladi.

YIG'ILISH KUN TARTIBI:

- Bank Kengashining ikki nafar a'zosi ning vakolatlarini muddatidan avval tugatish;
  - Bank Kengashidabo'sh bo'lgan o'rnlargayangi a'zolari saylash;
  - Bankning affilangan shaxslari bilan bitimlar tuzishgaoldindan ruxsat berish.
- Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi o'tkazilishi haqida xabarador qilish uchun reyestni shakllantirish sanasi: 2026-yil 8-sentabr.
- Umumiy yig'ilishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan aksiyadorlar reyestri tuziladigan sana: 2026-yil 29-sentabr.
- Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishiga oid hujjatlar bilan bankning «www.sqb.uz» korporativ veb-sayti orqali tanishish yoki «info@sqb.uz» elektron manzili orqali so'rov yuborishingiz mumkin.

Yig'ilish qatnashchilarini ro'yxatga olish internet tizimi orqali elektron ovoz berish xizmatidan (<http://evote.uz/>) foydalanish holda 2026-yil 5-oktabr kuni Toshkent vaqti bilan soat 10.00 da boshlanib, 11.00 da to'xtatiladi.

Murojaat uchun telefonlar: 78-120-45-00 (ichki 85-55); 94-711-13-75.

NOVATORLAR UNUTILGANMI?

Tahririyatimizga texnika fanlari nomzodi, dotsent, mehnat faxriysi Abduvali Bahodirovning "Unutilgan novatorlar: nega O'zbekistonda pensioner-ixtirochining patent olishga qurbi yetmayapti?" sarlavhali maqolasi kelib tushdi. Unda olim mualliflik guvohnomalari va patentlarni rasmiylashtirish bilan bog'liq muammolar haqida so'z yuritib, intellektual mulk sohasi qat'iy tijorat iziga solinishi oqibatida patent olishning butun jarayoni pullik xizmatga aylanib qolganini kuyunchaklik bilan yozgan.

Tahririyat pochtasidan

Muallifning ta'kidlashicha, tizim xuddi xitrolar faqatgina yirik korporatsiyalar yoki millionlab aylanmaga ega tijorat firmalari tomonidan yaratiladigandek qurilgan. Vaholanki, eng ilg'or, nostandart va arzon yechimlar ko'pincha oddiy amaliyotchilar, eski maktab muhandislari va bugungi kunda nafaqada bo'lgan olimlarning xayoliga keladi.

"Davlat xizmatlari tizimi va Adliya vazirligi jismoniy shaxslar uchun "chegirma" taklif qiladi. Lekin haqiqatga tik boqaylik: oddiy o'zbekistonlik nafaqaxo'r oladigan pensiyasi bilan faqatgina ariza topshirish va rasmiy ekspertiza uchun deyarli bir million so'm, keyin esa patent berilishi uchun yana yarim million so'm to'lashi – bu o'ta og'ir mashhaqqat. Agar bitta ariza uchun oylik daromadning salmoqli qismini berish kerak bo'lsa, yiliga 7 – 10 ta patent olish haqida qanday gapirish mumkin? Pensionerlar va olimlar uchun o'z intellektual mulkini huquqiy himoya qilish imkoniyati amalda yopib qo'yildi" deb yozg'iradi muallif.

Maqolada bu boradagi xorij tajribasi haqida ham batafsil ma'lumot berilgan. Xususan, Rossiya Federatsiyasi ("Rospatent") tizimida yakka tartibdagi muallif va nafaqaxo'r bo'lgan fuqarolar uchun davlat boylaridan 85 – 90 foizgacha to'g'ridan-to'g'ri imtiyozlar beriladi. AQSH (USPTO) patent tizimida kam daromadli yakka tartibdagi ixtirochilar va nafaqaxo'r

olimlar uchun "Mikro-subyekt" (Micro Entity) maqomi joriy etilgan bo'lib, ularga boylardan 80 foizlik chegirma taqdim etiladi. Yevropa patent idorasi (EPO) ham mustaqil olimlarni bilim bog'liq quvvatlash uchun maxsus chegimlar tizimini ko'raylaydi.

"Davrimizning paradoksi shundaki, – deb yozadi Abduvali Bahodirov, – davlat eng yuqori darajada innovatsiyalarni ko'llab-quvvatlash, "yashil" energetikani rivojlantirish haqida bayonotlar bermoqda. Ammo nafaqadagi olim o'zining ulkan tajribasidan foydalanib, noyob qurilmalarni yaratib, u byurokratiya va katta to'lovlar devoriga duch kelmoqda... Agar kexsa novatorning davlat inoyisini to'lashga puli bo'lmasa, uning g'oyasi qog'ozda qolib ketaveradi, mamlakat iqtisodiyoti esa navbatdagi texnologiyadan mahrum bo'ladi".

Olim o'z maqolasida novator-ixtirochilarga patent berish tizimini tubdan o'zgartirish, xususan, yakka tartibdagi muallif va nafaqaxo'r'larga ma'lum imtiyozlarni taqdim etish bo'yicha takliflarini ham aytib o'tgan. Muallifning fikricha, pensioner-ixtirochilar, mehnat va fan faxriylari patent boylarini to'lashdan butunlay ozod etilishi lozim. Davlat amaliy ahamiyatga ega bo'lgan patentlar uchun grant mablag'lari ajratish va real mukofotlash amaliyotini joriy etishi shart. Aks holda biz muhandislar avlodlari o'rtasidagi vorislikni butunlay yo'qotib,

innovatsiyalar maydonini faqat puli bor, lekin doim ham g'oyasi bo'lmagan qatlama topshirib qo'yish xavfi ostida qolamiz.

Tahririyat Abduvali Bahodirovning maqolasi bilan tanishib chiqib, unda aytilgan fikrlarga Adliya vazirligining munosabati bilan qiziqdi. Vazirlikka yuborgan so'rovnomamizga boshqarma boshlig'i A. Kadirov (!) nomidan javob xat oldik. Unda ma'lum qilinishicha, so'ngi yillarda sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida intellektual mulkni ro'yxatdan o'tkazish jarayonlari raqamlashtirilgan hamda aholi va tadbirkorlarga qulay davlat xizmatlari ko'rsatish tizimi yaratilgan. Natijada 2025-yilda intellektual mulkni ro'yxatdan o'tkazish bo'yicha topshirilgan talabnomalar soni 2022-yildagi (20 ming)ga qaraganda 55 foiz (31 ming)ga oshgan. Ro'yxatdan o'tkazilgan ixtirolar soni ham ortgan: 2022-yilda 674 tani tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilda 852 taga yetgan.

Ixtirochi va novatorlar uchun qulay sharoitlar yaratish, ularni rag'batlantirish hamda ilmiy ishlarnamalarning fuqarolik muomalasidagi aylanmasini oshirish maqsadida amaldagi qonunchilikda bir qancha imtiyozlar belgilangan.

Jumladan, O'zbekiston Respublikasining "Davlat boji to'g'risida"gi Qonuni 23-moddasiga asosan ixtiro va foydali modellarni davlat ro'yxatidan o'tkazishda II guruh nogironligi bo'lgan shaxslarga belgilangan patent bojining 90 foizi, ta'lim oluvchilarga, ilmiy va ilmiy-pedagogik xodimlarga 30 foizi, kichik tadbirkorlik subyektlariga, davlat akkreditatsiyasidan o'tgan ta'lim va ilmiy tashkilotlarga 25 foizi miqdorida imtiyozlar belgilangan.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 1-apreldagi "Ilm-fan sohasidagi davlat siyosati va innovatsion

Bosh muharrir O'tkir RAHMATOV

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0001-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr indeksi – 429. Buyurtma G-942. 19 207 nusxada bosildi. Hajmi – 2 taboq. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A-2. Bahosi kelishilgan narxda.

Gazetamiz haqidagi ma'lumotlarni yuklab olish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; kotibiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

Xalq so'zi

Narodnoe slovo

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi
Qonunchilik palatasi Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi
Senati Kengashi

Energetika

Rabat GES foydalanishga topshirildi

Prezidentimizning 2026-yil 1-maydagi "Gidroenergetika sohasini yanada rivojlantirish bo'yicha kechiktirib bo'lmaydigan chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorida tumanida barpo etilayotgan Rabat, Chappasuy hamda Tamshush gidroelektr stansiyalarini ishga tushirish vazifasi belgilangan edi.

Ya qinda "O'z-bekgidroenergo" AJ tomonidan amalga oshirilayotgan ushbu uch yirik loyihaning biri – Rabat GES foydalanishga topshirildi. Quvvati 6,2 megavatt bo'lgan stansiyada yiliga o'rtacha 26,2 mln. kilovatt-soat elektr energiyasi ishlab chiqariladi. Bu qariyb 11 mingta xonadonning elektr quvvatiga bo'lgan ehtiyojini ta'minlash imkonini beradi.

Yana bir e'tiborli tomoni, Rabat GES yiliga 8 mln. kub metr tabiiy gaz va 6,7 ming tonna ko'mirni iqtisod qilishga sharoit yaratadi. Bu esa nafaqat energetika tizimining barqarorligini mustahkamlash, balki atmosferaga havosiga chiqariladigan zararli chiqindilarni kamaytirish va "yashil" energetika ulushini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Loyiha doirasida Chappasuy va Tamshush GESlarini ham yaqin muddatlarda foydalanishga topshirish rejalashtirilgan.

Jahongir
BOYMURODOV
("Xalq so'zi").